

Tėvynė

Official organ of
the Lithuanian
Alliance of America

The Homeland

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

2013

Vol. 110 Nr.1 & 2

70-tojo SLA seimo atstovai ir svečiai, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje pastato darželyje, New Yorke. Delegates and guests of the 70th National Convention of the Lithuanian Alliance of America in the courtyard of the Lithuanian Alliance of America Building in New York City.

SLA žengia nauju keliu Priimti nauji įstatatai Naujo galimybės ir užsimojimai

2012 m. rugsėjo 20 d. New Yorke, seniausia lietuvių organizacija pasaulyje atnaujino savo veidą. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA), įkurtas 1886 m. Pensylvanijoje, kaip fraternaline apdraudos ir savišalpos organizacija, 70-tojo Seimo metu buvo perorganizuota priėmus naujus organizacijos įstatus, kuriuose pabrėžiama, kad SLA toliau veiks kaip visuomeninė, kultūrinė organizacija.

Prezidentas Saulius Kuprys kalbėjo: „SLA žengia nauju keliu. Atsisakius nuostolingos draudimo teikimo, SLA yra dabar laisva vystyti plačią visuomenę apjungiančią veiklą“.

Lietuvos Respublikos Generalinis konsulas New Yorke, Valdemaras Serapinas, pasveikino seimą išreikšdamas viltį, kad organizacija klestėtų ir kad jos keturių aukštų pastatas New Yorke taptų kultūros ir bendruomenės užuovėja New Yorke bei visos Amerikos lietuviams.

Seime pranešimus skaitė SLA prezidentas adv. Saulius V. Kuprys, sekretorė Vida Penikienė, Saulius Sirusas. Dalyvius sveikino Lietuvos Respublikos konsulas New Yorke Valdemaras Serapinas. Organizacijos

atstovams buvo išsamiai paaiškinta kodėl Susivienijimas turėjo atsisakyti teikti savo nariams apdraudą. Apdraudos darbas buvo pervestas Kroatų fraternalinei unijai (Croatian Fraternal Union) tačiau SLA nenusustosias veikti, toliau organizuos ir vystys kultūrinę ir visuomeninę veiklą.

Forging a New Path: The Alliance's Revised Structure – a Foundation for Future Growth

The oldest Lithuanian organization in the world is undergoing a transformation. Founded in 1886 in Pennsylvania as a fraternal insurance organization, the Lithuanian Alliance of America (LAA), was reorganized during its 70th Convention in New York City on September 20, 2012.

“The organization has changed its course and has taken an exciting new direction. Unencumbered by its burdensome and unprofitable insurance component, the LAA is now free to develop into an active member-based organization focusing on community building and cultural pursuits.” said LAA president Saulius Kuprys.

The insurance services of the organization have been transferred to the Croatian Fraternal Union, but the LAA organization remains intact. Most importantly LAA was able to retain its landmark building at 307 W 30th Street in New York City, where the convention took place. The convention adopted new by-laws affirming that the LAA will continue to operate as a cultural and charitable public organization.

The Consul General of the Republic of Lithuania in New York, Valdemaras Serapinas, greeted the convention and expressed a hope that the organization will flourish and that its four-story building in New York City would become a cultural and community haven not only for New York Lithuanians, but for all Lithuanian Americans.

The one day convention featured reports by SLA board members President Saulius V. Kuprys, Secretary Vida Penikienė, and Saulius Sirusas who explained in detail the organization's change in focus and fielded members' questions.

**Art Auction generates funds
Dailės darbų aukcionas p. 6**

PREZIDENTO ŽODIS:

Susivienijimas verčia naują istorijos lapą

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje — organizacija viekianti nuo 1886 metų — verčia naują lapą. Organizacija kuri apjunga pirmuosius i Ameriką atvykusius lietuvius toliau tęsia savo misiją. Šios organizacijos atstovai 2012 m. rugsėjo 22 d. savo būstinėje New York kur buvo išsamiai aptarta organizacijos dabartinė padėtis ir išlieti pamatai jos ateities veiklai. Susivienijimo plati ir kai kada audringa veikla prasidėjo 19 šimtmečiuje. Susivienijimas yra pasiryžęs tęsti savo veiklą ir 21-ajame šimtmečiuje.

Apie Susivienijimo istorija yra parašyta ne viena knyga ir jos plati veikla yra palikusi gilų ruožą išeivijos istorijoje. Įkurta savišalpos taip vadinamos fraternalinės apdraudos pagrindu, savo laiku teikė būtina pašalpą savo nariams — gyvybės apdraudą. Savo laiku turėjo virš 30,000 narių, bei 300 kuopų Tarp kūrėjų buvo prelatas Aleksandras Burba ir aušrininkas Jonas Šliūpas; Lietuvos patriarchas Jonas Basanavičius buvo Susivienijimo garbės narys.

Apdraudos teikimas buvo tik vienas iš Susivienijimo veiklos sričių. Buvo išvystyta plati visuomeninė bei kultūrinė veikla. Buvo spaus-

dinamo knygos, SLA turėjo savo nuosavą spaustuvę, rengiami literatūros vakarai, bei muzikiniai koncertai. Buvo sudaromos jaunimo kuopos, ir studentams buvo skiriamos stipendijos. Susivienijimo organas „Tėvynė“ buvo savaitraštis. Susivienijimas įsigijo savo būstinę New Yorke.

Susivienijimas pergyveno kelis skylimus: pereito šimtmečio pradžioje Susivienijimas skilo į dvi dalis: katalikų susivienijimą ir „tautišką“ susivienijimą, kuris ir toliau vadinosi „Susivienijimas Lietuvių Amerikoje“. 1930 m. įvyko antras skilimas kai atsiskyrė kairieji ir įkūrė darbininkų susivienijimą. Buvo vilties, vienu metu, kad visi trys susiviejimai vėl susijungs į vieną stiprų pajėgų vieneta, tačiau tai neįvyko.

Katalikų susivienijimas įsijungė į slovakių katalikų moterų susivienijimą, o darbininkų, paskutiniomis žiniomis, perėjo į masonams giminingą organizaciją. Buvo susirūpinta, kad SLA irgi gali ištikti panašus likimas.

Apdraudos susivienijimai yra valdžios įstaigų griežtai prižiūrimi. Detalius finansinius apskaičiavimus turi atlikti samdomi aktuarai,

kurie pataria ir prižiūri apdraudos administravimą. Kiekviena valstija atskirai registruoja ir nustato veiklos ir finansinius apribojimus ir reikalauja smulkias ataskaitas kurios reikia paruošti kas metų ketvirtį.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje oficialiai veikė 9 valstijose. Reikėjo su kiekviena atskirai atsiskaityti. Bendrai valsitijų agentūros nėra ypatingai palankios fraternalinėms apdraudos organizacijoms ir skatina mažesnes jungtis su didesnėmis arba likviduoti. Tokia valdžios įstaigų politika nulėmė, kitų dviejų susivienijimų likimą. SLA veiklą pagrindinai nulėmė narių skaičiaus mažėjimas, bei visuomenės nesidomėjimas apdraudos išėmimu.

Todėl keipiames į esamus ir būsimus narius, kviesdami juos jungtis į SLA veiklą, kad šis istorinis paveldas ir ateityje tarnautų stripinant Amerikos lietuvių kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą.

Tegyvuoją Susivienijimas

Lietuvių Amerikoje!

Saulius V. Kuprys,
Prezidentas

FROM THE PRESIDENT'S DESK

Alliance begins a new chapter in its history

Lithuanian Alliance of America, founded in 1886, has begun a new chapter in its history. LAA successfully unified our forebears — those courageous pioneer Lithuanian immigrants who came to America in the 19th century. Today LAA continues this mission with a new resolve evidenced when its representatives met on September 22, 2012 in LAA's headquarters in Manhattan, New York. Over the course of the convention, we extensively discussed

the current organizational situation and sought to shore up LAA's foundation for its future development, and, yes, growth. The broad-based community service provided by LAA during its admittedly sometimes stormy history begun in the 19th century and will continue to the 21st.

Much has been written on LAA's history and its extensive accomplishments in Lithuanian American history. Founded as an amalgam of small mutual benefit societies, providing much needed insurance coverage for its members, it rapidly grew. In its heyday it had over 30,000 members and some 300 lodges from coast to coast. Among its founders were such illustrious community leaders such as Monsignor Alexander Burba and Jonas Šliūpas. The patriarch of Lithuania, Jonas Basanavičius, was hosted by the LAA in his pre-World War I trip to the States and was bestowed honorary membership in the Alliance.

The provision of life insurance was just one of the services the Alliance provided. It developed numerous social and cultural activities. The LAA acquired its own press and not only printed numerous books and pamphlets and published *Tėvynė/The Homeland* at that time on a weekly basis. It sponsored literary events and

music concerts. It helped mobilize the entire community to support the historic flight of Darius and Girėnas. It awarded scholarships to support the educational development of the next generation of Lithuanian Americans.

With great foresight the Alliance acquired a four-story building at the turn of the century in central Manhattan New York.

The Alliance during its history suffered several schisms. In the early part of the last century, the first major split occurred, which resulted in the formation to the Lithuanian Catholic Alliance and the Lithuanian Alliance.

In 1930 a second split occurred when those of a leftist orientation left the Alliance and formed the Lithuanian Workers Association. There was hope at one time that all three alliances would again unite into one powerful Lithuanian alliance, but this was not to be. The Catholic alliance group joined the Slovak Catholic Women's Union of Pennsylvania, while the Worker's Association reportedly moved to a masonic-type of fraternal. Concerns have been raised that the LAA can also suffer a similar fate. Luckily, due to the resolute and effective steps taken by LAA's Board of Directors, the Alliance has survived and is now posed for a most dramatic rebirth.

As an aside, it should be noted that the fraternal insurance activity was a losing proposition. Simply put, it did not justify the substantial expenses associated with prohibitive actuarial and administrative charges.

The Alliance was licensed in nine different states and it was required to provide detailed financial reporting on a quarterly basis to each of them. The States encouraged small fraternal to merge or to be acquired by larger concerns or simply liquidate. These policies resulted in the demise of the other two Lithuanian fraternal. In order to survive the LAA had to divest itself of insurance programs as soon as possible. It successfully transferred its portfolio of insurance coverage to the Croatian Fraternal Union. Free of the millstone of life insurance coverage and the corresponding administrative expenses, the Alliance is now enabled to pursue its cultural and educational programs, fostering its Lithuanian American heritage.

*Long live the
Lithuanian Alliance of America!*

Saulius V. Kuprys,
President

Tėvynė

The Homeland

Official publication of the
Lithuanian Alliance of America

The Oldest Lithuanian
Newspaper in the World

Editorial Address:
4545 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629

Home office:
307 W. 30th Street
New York, NY 10001
Tel: 212-563-2210
Fax: 212-331-0001

National President:
Saulius V. Kuprys

Lietuvos Užsienio Reikalų Ministras atidengė SLA paminklinę lentą

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius kovo 26 d. viešėdamas New Yorke susitiko su vietos lietuvių organizacijų atstovais. SLA būstinės pagrindinėje salėje jis pristatė svarbiausius Lietuvos laukiančius darbus - pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai ir siekį tapti nenuolatine Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nare. Gausiai susirinkusiems tautiečiams ministras kalbėjo, kad siekiama didesnio Lietuvos matomumo, kad Lietuva taptų valstybe, kuri gali ne tik imti, bet ir duoti.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA) patalpose vykusiame susitikime ministras atidengė naują SLA iškabą, finansuotą Užsienio reikalų ministerijos lėšomis. Susitikimo metu SLA prezidentas Saulius Kuprys padėkojo už naują iškabą ir pakvietė tautiečius aktyviau jungtis prie šios organizacijos veiklą.

Lithuania's Foreign Minister dedicates plaque at Alliance Manhattan office

The Foreign Minister of the Republic of Lithuania officially dedicated a new bronze plaque marking the entry to the historic building, which has been the home office of the Alliance since the last century. The bilingual memorial plate features the traditional Lithuanian coat-of-arms – the mounted knight. This particular version was taken from an early, but undated, Alliance publication. The plaque reiterates the Alliance's founding in 1886.

Minister Linas Linkevičius was flanked by Dalius Čekuolis, Director at the Foreign Ministry and Valdemaras Sarapinas, Consul General of Lithuania in New York. The plaque was a gift from the Foreign Ministry of the Republic of Lithuania.

A meeting with community representatives followed, where the minister responded to questions in a lively give-and-take session.

We're on a roll... National organizations buttress Alliance membership

As provided for under the terms of the newly adopted bylaws of the Lithuanian Alliance America, a new category has been established allowing organizations to become members of this organization.

We are happy to announce that already a number of organizations have submitted their membership applications and leave to others among the new member organizations are Lithuanian Chamber of Commerce of America, Mid-America Knights of Lithuania Institute, Lithuanian Catholic Academy of Sciences, Balzekas Museum of Lithuanian Culture, Lithuanian American Bar Association, Lithuanian Catholic Press Society, Lithuanian Roman Catholic Federation of America and Lithuanian American Council

We welcome our new organization members and look forward to other organizations to join the Alliance and making it a strong and effective voice in the community.

**Renew your membership in
the Alliance. See page 11.**

The new LAA plaque is a gift from the Foreign Ministry of the Republic of Lithuania. It features the traditional Lithuanian coat-of-arms – the mounted knight

Dedicating the new LAA plaque, from left: Director at the Foreign Ministry Dalius Čekuolis, Consul General of Lithuania in New York Valdemaras Sarapinas, Foreign Minister of the Republic of Lithuania Linas Linkevičius ir LAA president Saulius Kuprys.

Consul General of Lithuania in New York Valdemaras Sarapinas addresses community representatives during the reception for Foreign Minister Linas Linkevičius.

Home office staff includes Executive Secretary Vida Penikas, Director Marytė Ozelytė, and Alliance bibliographer Aldona Gobišis.

LAA Secretary Reports Lithuanian Alliance of America: Today and Tomorrow

Vida Penikas
LAA Secretary

The current Executive Board in taking over the management of SLA, was aware of the Alliance's need to stabilize its financial status. It also realized that taking on the leadership of this august organization – the oldest continuously operating Lithuanian organization in the world, founded over 125 years ago, also required a serious commitment to its future growth and development.

On September 22, 2012, at the LAA Building, 307 West 30th Street, New York, NY, the LAA Executive Board convened a special convention. The main purpose of this meeting was to adopt amended Articles of Incorporation and the reorganization of LAA into a non-profit tax exempt organization.

Opening the meeting LAA President Saulius Kuprys asked for a moment of silence in honor of our deceased members: former LAA Presidents Vytautas Kasniūnas and Kestutis K. Miklas, long-time member Nellie Bayoras and LAA staff members Živilė Juras and Lucy Alinskienė. Their leadership and dedication sustained the organization in recent years, They will be greatly missed.

President Kuprys reported on the Executive Board of the organization's efforts to revive the Alliance; he spoke about the more stringent regulations adopted by state insurance departments and ongoing pressure from State agencies to restrict fraternal insurance operations. He presented amended articles of incorporation and revised by-laws, which were sent to all LAA members. They were submitted to the convention for adoption.

The President reported that the LAA has created a website www.lithalliance.com, which will present LAA activities and which in the future will also be an outlet for the

Alliance's official publication *Tėvynė/The Homeland*. He invited everyone to visit this site and suggest improvements and subject matter.

Secretary Vida Penikienė presented the Alliance's current financial condition noting that thanks to the leased premises, the building is now self-sustaining. She reflected on the colorful history of the Alliance, the historical value of its archives and records and LAA management's commitment to preserve this priceless heritage for future generations. The Secretary thanked everyone who contributed through voluntary service to the activities and programs of the Alliance and to the numerous community organizations which utilize the Alliance facilities.

Vice President Saulius G. Sirusas reported on the status of the Alliance's successful investments and urged everyone to support the efforts to reorganize the Alliance. It was unanimously agreed that the Alliance reorganize into a fully tax exempt type of organization.

The unanimously adopted new bylaws had its fourth paragraph thereof amended to provide that each lodge would be entitled to one vote per 10 members. The original proposal provided for one vote for each 30 members.

Issues regarding the membership fee have

to be resolved over the next year. The next convention ought to be convened next year at which time a new executive council shall be elected. Furthermore, a members list ought to be prepared annually and be available to the membership. "Tėvynė/The Homeland" remains the official organ of the Lithuanian American Alliance. It ought to be published at least once a year. Two committees were created: Fund Raising – Chairman John Stundžia and Facility Management – Chairwoman Laima Mihailovich.

The LAA convention ended on a positive note. Representatives and guests renewed their commitment to support the revitalization of the Alliance.

Thus all members are invited to contribute to the growth and development of this, the oldest Lithuanian organization in America.

Aldona Gobušis and Vida Penikas inspect historic photograph documenting visit of Lithuania's patriarch Dr. Jonas Basanavičius to the Alliance home office, circa 1913.

General view of plenary session of LAA's Special Convention held at home office. President Saulius Kuprys presiding.

Generalinės sekretorės pranešimas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje: Dabartis ir ateitis

Vida Penikienė
SLA Sekretorė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE (SLA) – DABARTIS IR ATEITIS

Dabartinė Vykdomoji taryba perimdama SLA vadovavimą, žinojo apie rimtą SLA finansinę padėtį, bet tuo pačiu suprato, kad perima vadovybę didingos organizacijos – seniausios nuolat veikiančios lietuviškos organizacijos pasaulyje – gyvuojančios virš 125 metų.

2010 m. SLA vyko Pennsylvania Draudimo departamento auditas. Revisoriai teigė, kad pagal naujai išleistus draudimo kompanijoms finansinius nuostatus SLA turi per mažai laisvo kapitalo ir įsakė jį padidinti net milijonu dolerių. Į laisvą kapitalą patalpų

Romas Veitas, Bostono kuopos atstovas kalbasi su Tautos Fondo pirmininke Laima Šileikyte-Hood. Už jų Romas Kezys.

nuosavybės, t.y. nekilnojamo turto, vertė neišsiskaitė. Sukelti kapitalą buvo galima prirašant kelis tūkstančius naujų narių, išsiimant paskolą ar parduodant namą.

Stengtasi prirašyti naujų narių. Prezidentas Kuprys tarėsi su pagrindinėmis lietuvių organizacijomis, bet rezultatai buvo menki. Kad problemą išspręsti reikėjo per trumpą laiką prirašyti ne šimtais, bet tūkstančiais, naujų narių. Išsiimti paskolą, kurią reikės atmokėti su palūkanomis, atrodė neįpraktiška. Parduoti pastatą taipgi atrodė nesąmoninga. Reikėjo surasti kas norėtų perimti nuostolingą apdaudos veiklą. Tartasi su ukrainiečiais, bet nepavyko susitarti. Galų gale pasisekė susitarti su Kroatų fraternaline unija. Ji sutiko perimti esančias apdraugas ir jas toliau administruoti.

Draudimų pervedimas Kroatų unijai yra pozityvus veiksmas. Draudimai pareikalvo daug atsisiskaitymų, daug darbo ir jau seniai nešė didelį finansinį nuostolį. Visos Kroatų unijai pervestos su Susivienijimu Lietuvių Amerikoje sudarytos apdraudos yra apsaugotos stipriu finansiniu užnugarium.

Savo laiku draudimai buvo lėšų sukaupi-

mo įrankis, ne esminis SLA tikslas, nors sunkiai dirbantiesiems anuo metu reikėjo pagalbos pasilaidoti. Esminis SLA tikslas – suburti Amerikos lietuvius kultūriniai, visuomeniniai veiklai ir suteikti vienišiemis svetimame krašte gyvenantiems lietuviškos prieglobs ties šilumą. Kokia plati buvo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje veikla. Išsisteigę chorai, dramos ansambliai, šokėjų grupės, įvairių interesų būreliai. Didesniuose lietuvių telkiniuose buvo įsigytos patalpos. SLA pastatas New Yorke nupirktas 1910 m. Jame lankėsi dr. Jonas Basanavčius rinkdamas aukas Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Čia vyko įvairiausi posėdžiai siekiant Lietuvos nepriklausomybės. Šis pastatas yra gyva Amerikos lietuvių istorijos dalis.

SLA vadovybė atsikratė nepelningo draudimų verslo, ir tai padarydama išgelbėjo SLA pastatą ir yra pasiryžusi siekti SLA pagrindinių tikslų – puoselėti lietuvišką kultūrą, istoriją – ypač Amerikos lietuvių istoriją, kurios lobynas randasi šio pastato rūsyje. Siekiama, kad SLA pastatas būtų prieinamas visoms lietuviškoms organizacijoms ir visiems, kurie domisi lietuvišku gyvenimu, istorija ir kultūra. Tai iškalbus paminklas tiems, kurie šią organizaciją kūrė, puoselėjo ir jai aukojosi.

2012 m. rugsėjo 22 d., SLA pastate, 307 West 30th Street, New York, NY, SLA Vykdomoji taryba sušaukė Specialų seimą. Pagrindinis šio Seimo tikslas - patvirtinti naujus įstatus ir SLA persiorganizvimą į nuo mokesčių atleistą nepelno siekiančią organizaciją.

Atidarydamas Seimą SLA prezidentas adv. Saulius V. Kuprys prisiminė mirusiuosius: buvusius SLA prezidentus Vytautą Kasniūną ir Kęstutį K. Miklą, ilgametę SLA veikėją Nellie Bayoras bei SLA raštinės darbuotojas Živilę Juriene ir Liuciją Alinskiene. Tai didelė netektis SLA organizacijai.

Prezidentas Kuprys pranešė apie Vykdomosios tarybos pastangas atgaivinti SLA organizaciją parduodant draudimus, papasakojo apie reguliuojančių valstijų draudimų departamentų daromus spaudimus bei draudimų perdavimo eigą. Prašė Specialaus Seimo pritarimo SLA persitvarkymui ir naujų įstatų, kurių projektas buvo išsiuntintas prieš Seimą SLA nariams, patvirtinimo. S. Kuprys pristatė naują SLA misijos apibūdinimą:

„Mes siekiame išlaikyti šią organizaciją stipriai veikiančia Amerikos lietuvių institucija persiorganizuojant į savitą lietuviškos kultūros, istorijos ir informacijos centrą prieinamą visiems asmenims, kurie domisi lietuvišku paveldu ir šaknimis.“

Prezidentas pranešė, kad kuriamas SLA internetinis puslapis www.lithalliance.com, kuriame bus aprašoma SLA veikla ir patalpinamas „Tėvynės“ laikraštis. S. Kuprys kvietė visus šią svetainę aplankyti ir siūlyti pagerinimus.

Sekretorė Vida Penikienė apibūdino SLA rūpestį keliančią finansinę būklę, pabrėždama, kad dėka nuomų, pats pastatas save išsilaiko. Klabėjo apie nuostabią SLA istoriją, jo istorinės vertės archyvą ir SLA vadovybės ryžtą išlaikyti šį brangų paveldą ateinančioms kartoms. Sekretorė dėkojo asmenims, kurie savo savanorišku darbu prisidėjo prie SLA veiklos ir organizacijoms, kurios suruošė parengimus Susivienijimo patalpose.

Vicepirmininkas Saulius G. Sirusas pranešė apie SLA sėkmingas investicijas ir kvietė visus paremti naujai persitvarkiusią SLA organizaciją.

Vienbalsiai pritarta SLA persiorganizavimui į 501(c)(3) tipo organizaciją.

Vienbalsiai priimti nauji įstatatai su IV paragrafo pakeitimu, kad kiekvienai kuopa

suteiktas vieną balsas nuo 10 narių. Originaliame siūlyme kiekvienai kuopa suteiktas vienas balsas nuo 30 narių. Iškilę klausimai dėl nario mokesčio turi būti išspręsti vienų metų laikotarpyje. Sekantis Seimas šaukiamas už vienerių metų kada bus renkama nauja vykdomoji taryba. Visų narių sąrašas bus paruoštas kasmet ir prieinamas visiems nariams. „Tėvynė“ lieka oficialiu Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organu ir bus leidžiama bent sykį per metus.

Išrinktos dvi komisijos: Lešų kėlimo – pirmininkas Jonas Stundžia ir Namų priežiūros – pirmininkė Laima Mihailovich.

SLA Specialus Seimas baigėsi labai pakilioje nuotaikoje. Atstovai ir svečiai yra pasiryžę remti naujai persitvarkiusią Susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir užtikrinti jo šviesią ateitį.

Kviečiame visus prisidėti prie seniausios lietuvių organizacijos Amerikoje išlaikymo.

**Any matters relating to preexisting insurance coverage should be directed to the Croatian Fraternal Union
100 Delaney Drive
Pittsburgh, PA 15235
412-843-0380**

Lithuanian Alliance's First Art Auction

Susivienijimo pirmos meno varžytinės

Pavasarij įvyko pirmasis internetinis lietuvių meno aukcionas paremti SLA pastato New Yorke remontus. Aukciono sumanytoja – savanorė, be užmokesčio dirbanti, Laima Mihailovich. Ji surinko per 60 meno darbų, kurie buvo išstatyti interneto varžytinėse. Meno darbus nusipirko ne tik vietiniai niujorkiečiai, bet didelę dalį įsigijo ir Lietuvoje įkurtas Lietuvos Išeivijos Dailės Fondas. Iš viso surinkta apie \$19,000. Aukcionas vyko internete www.artatsla.com Nors aukcionas pasibaigė, bet į svetainę tebegalima pasižiūrėti.

Spausdinau aukciono vadovės Laimos Mihailovich mintis apie šį ypatingai pasisekusį užmojų.

The first Lithuanian online art auction to support rehabbing the LAA building was a great success! It was the brainchild of Laima Mihailovich, an ardent LAA volunteer, who persuaded local Lithuanian artists and collectors to donate over 60 works of art to the auction. Not only did local New Yorkers bid on the auction items, but many were also purchased by Lithuanian Americans from other cities. A large number were acquired by the Lithuanian Diaspora Arts Foundation in Lithuania. The auction which took place last spring raised about \$19,000. The funds will be used exclusively to renovate the first floor gallery and meeting room of the SLA building.

Auction organizer Laima Mihailovich shares some of her thoughts with readers of *Tėvynė/The Homeland*.

Padėka

Laima Mihailovich

Reiškiame giliausia padėka visiems, kurie prisidėjo prie aukciono sėkmės. Pirmiausiai dėkojame menininkams, padovanojusiems savo darbus, ir meno mylėtojams, atidavusiems kūrinius iš savo privačių kolekcijų.

Aukciono nebūtų be interneto svetainės. Šis darbas buvo sudėtingas ir užėmė daug valandų. Dėkojame menininkei Ievai Mediodia ir interneto meistriui Tomui Mediodia už aukciono svetainės sukūrimą. Tariam ačiū Liucijai Paknienei, Renatai Alinskienei ir Vidai Penikienei, parašiusiems tinklalapio tekstus apie pastato istoriją ir aukciono tikslą.

Dėkojame SLA darbuotojoms, padėjusiems aukcioną organizuoti: Vidai Penikienei ir Marytei Oželytei, Tautos Fondo darbuotojui, aistringam meno mylėtojui Povilui Debesiui, ir menininkui Juliuvi Ludavičiui. Dėkojame gerbiamam konsului Valdemarui Sarapinui ir jo žmonai dr.V. Sarapinienei už auk-

Laima Mihailovich

ciono palaikymą.

Dėkojame visiems, kurie palaikė meno aukcioną savo teigiamomis mintimis ir įvairiais darbais. Kiekvienas, kuris kažkuo prisidėjo yra labai vertinamas.

Kadaise SLA – Susiviejimas Lietuvių Amerikoje, ant 30 gatvės prie 8 Avenue, gyvavo kaip Lietuvių išėivijos dvasios pakėlimo vieta. Norime atnaujinti ir sumoderninti pirmojo aukšto sale, kad joje noriai rinktųsi dabartiniai lietuviškos dvasios kelėjai: menininkai, literatai, muzikai, kultūros puoselėtojai, visuomeninkai, ir valstybės atstovai.

Čia jau randa savo vietą įvairių kartų lietuviai: tie, kurie nuo seno gyve-

na Manhattan ir tie kurie atvažiavo neseniai, iš jau 21-ojo amžiaus nepriklausomos Lietuvos. Norime privilioti ir daugiau, kad visi lietuviai rastų sau užuovėja SLA pastate.

Dauguma pasaulio tautybių yra sukūrusios savo kultūrinis centrus. Mes, lietuviai, galėtume sukurti ir savąjį.

Šiam projektui reikės dar daug lėšų. Bendromis pastangomis, per aukcioną, sukaupėme pakankamai pradėti užsibrėžtus projektus. Veikiame toliau, kad juos užbaigtume. Jūsų visų sumanymai, idėjos, paskatinantys žodžiai, darbai ir aukos yra labai laukiami.

Gediminas Kalinauskas

In Appreciation

Laima Mihailovich

We express our deepest gratitude to all who contributed towards the success of the auction. First of all, we thank the artists who donated their works, and the art lovers, who gave artwork from their private collections. Your generosity is unmatched!

The auction was held online at www.artatsla.com. This visually attractive and functional website was created by Ieva and Tom Mediodia. Textual materials on the history of the building and the purpose of the auction were prepared by Lucy Pakniene, Renata Alinskienė, and Vida Penikienė. I offer my heartfelt thanks to each of you for your many hours of hard dedicated work.

We are indebted to the LAA staff, who helped organize the auction, especially Vida Penikienė and Marytė Oželytė, to the passionate art lover Povilas Debesys and artist Julius Ludavičius. We thank the honorable Consul General Valdemaras Sarapinas and his wife Dr.V. Sarapinienė for their encouragement.

We are sincerely grateful to everyone who supported the art auction with suggestions and ideas. By working together we have made this project a success.

At one time the LAA building thrived as an outpost noted for lifting the spirits of Lithuanian-Americans. We want to update and modernize the first floor of the building so that it become a gathering spot for the present generation of artists, literatti, musicians, promoters of culture and statesmen, indeed, for all Lithuanians: both long-time residents of Manhattan and those who have recently arrived from 21st century independent Lithuania.

Most ethnic groups have their own cultural centers in America – we, Lithuanians, can and should create our own.

This project will require many more resources. The auction was a good start, but more work lies ahead of us. All of your suggestions, ideas, encouraging words and offers of help are most welcome.

Thank you! Dėkojame!

The Lithuanian Alliance of America expresses its heartfelt gratitude to Lithuanian Artists and Collectors, who so graciously donated their works to the SLA auction.

Artist Donors Menininkai paaukoję savo darbus

Aidas Bareikis
Asta Jonytytė
Vida Krištolaitytė
Dmitri Kroshyski
Oksana Judakova-Kūlikauskienė
Gediminas Kalinauskas
Arūnas Kulikauskas
Julius Ludavičius
Ieva Mediodia
Viktoras Mikutis
Romualdas Požerskis
Rasa Prancūnaitė
Laima Sprangauskaitė
Gediminas Sprindys
Jonas Vaida
Ankė Weyer
Kęstutis Zapkus

Donations from Private Collections Meno darbų aukotojai

Renata Alinskienė
Povilas Debesis
Mara Ingelevičiūtė-Vygantienė
Gediminas Kalinauskas
Liucija Pakniene
Dr. Rožė Somkaitė
Prof. Stasys Goštautas
Aldona ir Marius Marijošiai
Laima Mihailovich
Gražina ir Saulius Janušai
Monika ir Paulius Sabalis

Užrašai iš New Yorko SLA meno varžytinės internete

Stasys Goštautas

Susivienijimo bičiulis ir menotyrininkas Stasys Goštautas, „Draugo“ kultūriniame priede aprašė SLA meno varžytines. Čia spausdiname kiek sutrumpintą jo paruoštą straipsnį.

Nedidukė, sena, sakytum, neverta dėmesio, o visgi nuostabi salė - dabar vienintelė meno galerija, koncertų salė, naujausių filmų ir šventinių pasilinksminimų vieta Manhattane, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) pastate, 30 gatvė ir 8th Ave. (307 W. 30 Street, New York) vienas blokas nuo Penn Central stoties. Čia – SLA ir Tautos Fondo būstinės bei New Yorko Generalinio konsulo šeimos butas. Viskas atrodo tiesiog neįtikėtina. Dar reikėtų priminti, kad yra rūšys, kuriame saugomas vienas iš seniausių išėivijos archyvų. Šio pastato remontą paremti buvo suruoštos meno varžytinės.

Turbūt pirmą kartą JAV vyko lietuvių meno varžytines (aukcionas) internete. Visas varžytinių pelnas buvo skirtas SLA tikslui - atnaujinti ir geriau įrengti patalpas.

Projekto vadovė Laima Dalangauskaitė-Mihailovich ir vietiniai lietuviai menininkai, ypač paminėtini Kęstutis Zapkaus mokiniai Ieva Martinaitytė-Mediodia, Julius Ludavičius ir Aidas Bareikis. K. Zapkaus dėka kai kurie studentai gavo Fulbright stipendiją ir mokėsi Hunter College. Iš 12 Zapkaus kurso studentų vilniečių (1992 m. kurso, pavadinto „Gerų blogybių“ kursu), vertėtų paminėti Žilviną Kempiną, šiais metais įvertintą aukščiausiu Lietuvos kultūros apdovanojimu - Lietuvos nacionaline kultūros ir meno premija.

Buvo sukaupti 52 lietuvių meninkų ir meno kolekcininkų kūriniai, įskaitant tapybos, grafikos ir skulptūros darbai. Nors šioje kolekciijoje nemažai išėivijos dailininkų darbų (A. Tamošaitienės, Pr. Lapės, V. Igno, A. Mončio, E. Urbaitytės, Č. Janušo, J. Sodaicio, V. Krištolaitytės, Ž. Mikšio ir K. Zapkaus), tačiau bene daugiausia darbų pateikė jauni, entuziastingi dailininkai, per paskutines dekadas užpildę naujų menininkų gretas New Yorke.

Šiuolaikinis Lietuvos menas yra globalus ir jis mažai ką bendro turi su bet kokia tauta ar individu. Neįmanoma čia visų darbų aptarti, bet kiekvienas iš jų kupinas atsitiktinumo ir kontrolės, o pastaruosius tik šiuolaikinis menininkas ir teapčiuopia. Žiūrovui daug kas lieka paslaptina, neįspėta, bet klausti tapytojo, kodėl čia išlietos spalvos, bergždžias reikalas. (Jeigu kam bus įdomūs naujieji dailininkai emigrantai iš Lietuvos, pavyzdžiui, Ieva Martmaitytė ir Irena Gobienė, apie jų kūrybą galima pasiskaityti žurnale „Kultūros barai“ (2012/11)). **Nukelta į 11 psl.**

Webmaster Tom Mediodia and artist Kęstutis Zapkus at a reception for artists and donors to the Lithuanian Alliance of America art auction.

Kazys Šimonis. *Be pavadinimo*. 1969, aliejus/oil

Vaizdas iš menininkų ir aukotojų priėmimo SLA pastate New Yorke.

Ieva Mediodia

Susivienijimo steigėjai

Miesto burmistro dr. Jono Šliūpo akivaizdoje Pasaulio skautų organizacijos įkūrėjas ir šefas Anglijos lordas Sir Robert Stephenson Smyth Baden-Powell Palangoje atidaro Baden-Powellio vardo gatvę, 1933 m. rugpjūčio 17 d.

Dr. Jonas Šliūpas – šiapus ir anapus Atlanto

Didysis aušrininkas, dr. Jonas Šliūpas buvo ryški XIX–XX amžių sandūros lietuvių tautos asmenybė. Šis tautinio atgimimo patriarchas buvo istorikas, švietėjas, gydytojas, publicistas, pedagogas, aktyvus visuomenininkas.

Jonas Šliūpas gimė Rakandžių kaime, netoli Gruzdžių, Šiaulių apskrityje pasiturinčių valstiečių Onos ir Roko Šliūpų šeimoje. 1880 m. baigė Mintaujos (Jelgavos) gimnaziją, 1880–1882 m. filosofiją ir teisę studijavo Maskvos universitete, 1882 m. – gamtos mokslus Peterburgo universitete. Iš pastarojo buvo pašalintas už dalyvavimą anticariniam studentų judėjime ir parsiuštas į Lietuvą, tuo pačiu netekdamas teisės studijuoti Rusijos universitetuose.

Vengdamas šaukimo į kariuomenę, J. Šliūpas išvyko į Šveicariją, iš kurios 1883 m. vasarą Martyno Jankaus buvo pakviestas į Bitėnus redaguoti „Aušrą“. Kai kurių istorikų, tarp jų ir Jono Dainausko teigimu, pavadinimą šiam leidiniui sugalvojo būtent J. Šliūpas. „Aušrą“ Mažonoje Lietuvoje jis redagavo 1883–1884 m. Už lietuvišką veiklą vokie-

gijo specialybę. Tiesa, į Lietuvą dr. J. Šliūpas buvo grįžęs 1919 m. Tada buvo paskirtas Lietuvos pasiuntiniu Latvijoje ir Estijoje. Tais pačiais metais Londone padėjo organizuoti Lietuvos atstovybę ir buvo pirmasis jos atstovas, taip pat Paryžiuje talkino Lietuvos delegacijai Taikos konferencijoje. Gyvendamas JAV, Šliūpas pradėjo labai aktyvią veiklą tarp Amerikos lietuvių: rūpinosi lietuviškų parapijų steigimu, įkūrė ne vieną lietuvišką draugiją. Pirmojo pasaulinio karo metais lietuviška J. Šliūpo veikla virto diplomatine kova už Lietuvos laisvę. 1917 m.

jis dalyvavo Stokholmo lietuvių konferencijoje, skelbdamas, kad Lietuva turi būti visiškai nepriklausoma. 1918 m. rugpjūčio 29 d. JAV Senato posėdžių protokoluose išspausdintas

Dr. Jonas Šliūpas Amerikoje

J. Šliūpo memorandumas su senatoriaus Cabot Henry Lodge įžangine kalba, remiančia Lietuvos nepriklausomybę. Vašingtone dr. J. Šliūpas buvo įsijungęs į Vidurio

Europos tautų sambūrį, kuriam priklausė ir nepriklausomos Čekoslovakijos valstybės įkūrėjas ir pirmasis prezidentas T. G. Masarykas.

1885 m. Niujorke susituokė su iš Lietuvos atvykusia Liuda Malinauskaite ir kartu susilaukė trijų vaikų (visi gimė Amerikoje). 1889 m. įstojo į Maryland universitetą ir jau 1891 m., baigęs medicinos studijas ir gavęs diplomą, pradėjo dirbti gydytoju. Amerikoje J. Šliūpas redagavo ir leido lietuviškus laikra-

čius – „Unija“ (1884–1885), „Lietuviškąjį balsą“ (1885–1889), „Naują gadynę“ (1894–1896), „Laisvąją mintį“ (1910–1915). Apie gyvenimą Amerikoje dr. J. Šliūpas rašė: „Mano gyvenimo Amerikoje tikslas buvo štai koks: pažinkime savo tautos nupuolimo priežastis: iš kur kilo ekonominis vargas, dvasinė tamsybė, religiškos neapikantės bei apjakimas, ir galiausiai politiškasai Lietuvos susmukimas ir nugrimzdimas. Na, ir rašiau daug, ne literato vardui įsigyti, bet

kad mano raštų skaitytojais labiau pamylėtų tėvynę, pažintų savo tautos praeitį, ir išvengtų nemalonių klaidų besiidami į nežinomą ateitį“.

1921 m. dr. J. Šliūpas galutinai grįžo gyventi į jau nepriklausomą Lietuvą. 1922–1923 m. dirbo mokytoju Biržų ir Šiaulių gimnazijose, 1924–1930 m. Kauno universitete skaitė medicinos istorijos paskaitas. JAV sukauptą kapitalą investavo į bendrovės Lietuvoje, tačiau visko neteko 1927 m., kai bankrutavo Prekybos ir pramonės bankas. 1928 m. mirė pirmoji J. Šliūpo žmona Liudvikai Malinauskaitė-Šliūpienė. 1929 m. jis vedė palangiškę Grasilą Grauslytę, su kuria 1930 m. persikėlė gyventi į Palangą. Tai pačiais metais gimė sūnus Vytautas.

Palangoje dr. J. Šliūpas su šeima gyveno iki pat 1944 m. spalio mėn. Šis etapas yra labai reikšmingas jo paties bei Palangos miesto gyvenime. 1933 m. dr. Jono Šliūpo dėka Palangai buvo suteiktos miesto teisės, o jis išrinktas pirmuoju miesto burmistru. Įdomu tai, kad tyrinėtojai pateikia skirtingas burmistravimo datas. Šiaulių universiteto Istorijos katedros docentas dr. Jonas Sireika,

„...rašiau daug, ne literato vardui įsigyti, bet kad mano raštų skaitytojais labiau pamylėtų tėvynę, pažintų savo tautos praeitį, ir išvengtų nemalonių klaidų besiidami į nežinomą ateitį.“ — dr. Jonas Šliūpas

čių žandarų buvo persekiojamas. Kartu su dar dvylika mokytojų paruošė memorandumą Varšuvos generalgubernatoriui I. Gurkai dėl lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis gražinimo. Memorandumą nuvežti į Varšuvą išdrįso vienintelis J. Šliūpas.

Grįžęs iš Lenkijos (kurį laiką dar gyveno Mintaujoje ir su Liuda Malinauskaite paruošė „Abécėlą“ (1886 m. Tilžėje ją išspausdino J. Mikšas)) 1884 m. gegužės mėnesį išvyko į JAV, kur gyveno iki 1921 m. Ten sukūrė šeimą, ir

SLA steigėjas – dr. Jonas Šliūpas

išanalizavęs kai kurių tyrinėtojų darbus, enciklopedijų duomenis, dalį Lietuvos archyvų dokumentų, sūnaus Vytauto Šliūpo prisiminimus, teigia, jog „teisėtu Palangos miesto burmistru, t. y. išrinktu miesto tarybos, Šliūpas buvo 1933–1935 m. ir 1938–1939 m. 1941 m., naciams okupavus Lietuvą, Šliūpas tik trumpai ėjo burmistro pareigas“.

Tapęs miesto burmistru dr. J. Šliūpas pirmiausia rūpinosi, kad žvejų ir gintaro apdirbėjų miestelis Palanga (tuo metu turėjęs tik apie tris tūkstančius gyventojų) taptų moderniu kurortiniu miestu. Teko rūpintis miesto švara bei tvarka, mokyti gyventojus nelaužy-

teko rūpintis nukentėjusiais gyventojais bei organizacijomis: rasti jiems laikiną pastogę. Po to laukė gaisravietės tvarkymo bei išdegusios teritorijos ir mokyklų atstatymo darbai.

Dr. J. Šliūpas visą laiką sekė Lietuvos ir pasaulio įvykius, nepabijodavo išsakyti savo nuomonę. Jį neramino tai, kad Lietuvoje vis stiprėjo autokratinis valdymo stilius. Memorandumuose, skirtuose prezidentui A. Smetonai, laiškuose, įvairiose kalbose jis nevengdavo kritikuoti valdžią. Dėl kritikos A. Smetonos režimui, 1940 m. prasidėjus sovietinei okupacijai, dr. J. Šliūpai buvo pasiūlyta dalyvauti naujoje vyriausybėje, tačiau jis atsisakė, teigdamas, kad ne už tokią nepriklausomą Lietuvą buvo kovota.

Paskutinį kartą burmistro pareigas dr. J. Šliūpas ėjo 1941 m. nacių okupacijos metu, bet labai trumpai, mat užtarė diskriminuojamus žydus, rūpinosi jų gelbėjimu.

Palanga buvo paskutinė vieta Lietuvoje, kurioje gyveno aušrininkas dr. Jonas Šliūpas. 1944 m. sugrįžusi sovietinė okupacija privertė daugelį pasitraukti iš šalies. Spalio 2 d. būdamas garbaus amžiaus iš Palangos į Austriją buvo priverstas pasitraukti ir pirmasis miesto burmistras. Kurį laiką gyveno Vienoje, vėliau – į Brėgencę (Bregenz). Mirė dr. J. Šliūpas 1944 m. lapkričio 6 d. Berlyne, į kurį buvo atvykęs dėl kreipimosi per radiją į Amerikos lietuvius. Palaikai buvo kremuoti ir 1948 m. urna iškilmingai buvo palaidota lietuvių tautinėse kapinėse Čikagoje.

Dr. Jonas Šliūpas laikomas kontroversine, audringa bet labai stipria asmenybe. Tai patvirtina M. Biržiškos žodžiai: „Apie Šliūpą, kaip apie didžiulį ugnikalnį, visą laiką sukinėjosi juodi debesys. Žaibai trankė jo viršūnę ir audringai lietūs plovė jo šlaitus. Bet laikui bėgant debesys išsisklaidė ir išnyko, o ugnikalnis išliko nepajudinamas, nepasikeitęs. Toks jis ir liks per amžius, kuriuomi grožėsis žmonija...“ Iš tiesų, galima pasidžiaugti, jog ši asmenybė sulaukė ir svarbių valstybinių įvertinimų. Be jau minėtų ordinų, dr. J. Šliūpas dar buvo apdovanotas Latvijos Trijų žvaigždžių 2-ojo laipsnio ordinu (1932 m.), Savanorio medaliu (1936 m.), Klaipėdos išvadavimo sidabro medaliu. Dr. J. Šliūpas yra bene vienintelis asmuo, kuriam Vytauto Didžiojo universitetas (jame 1925–1930 m. dėstė medicinos istoriją) yra suteikęs net tris garbės daktaro laipsnius: 1923 m. – medicinos, 1925 m. – humanitarinių mokslų, 1939 m.

Dr. Jonas Šliūpas su žmona Gracilda ir sunumi Vytu.

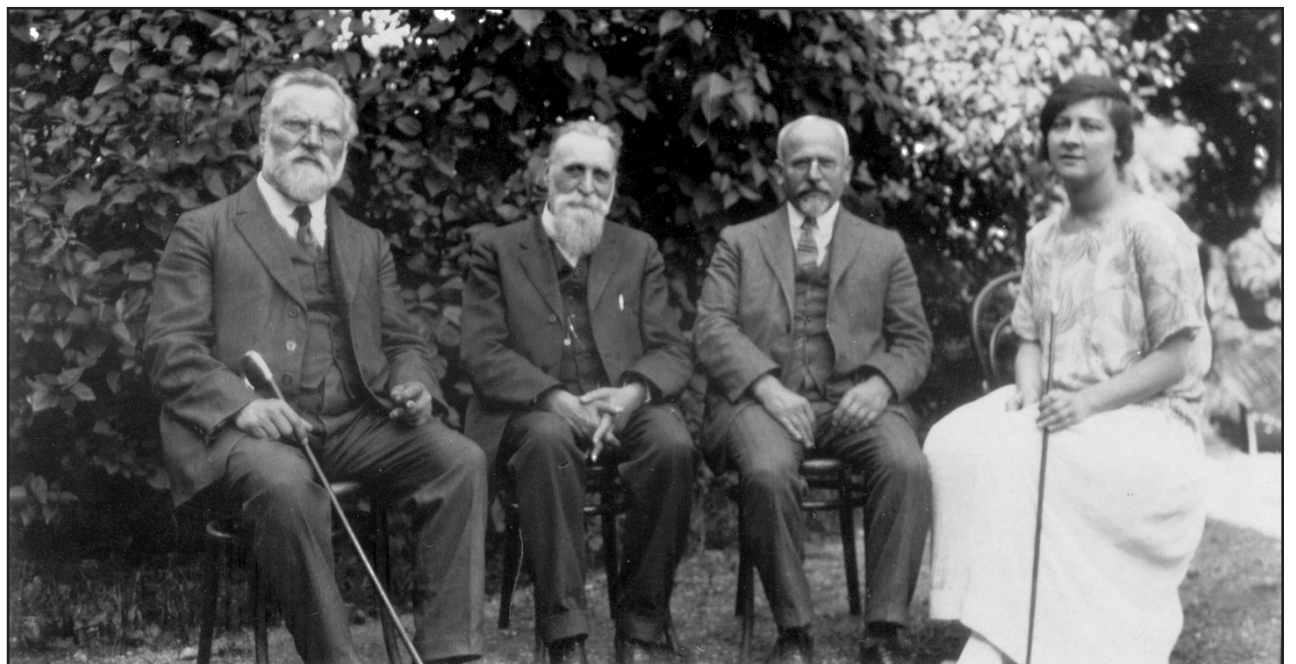

Plakatas, kviečiantis į gegužinę, 1920 m.

ti pasodintų medelių, šaligatviais nevažinėti dviračiais ir nevesti jais gyvulių. J. Šliūpai pavyko iškovoti, kad miestui būtų tiekiama pigesnė elektros energija.

Kaip burmistras dr. J. Šliūpas ne tik rūpinosi miesto infrastruktūros sukūrimu, bet aktyviai dalyvavo politiniame, kultūriniame bei visuomeniniame Palangos gyvenime. 1933 m. vasarą mieste lankėsi Pasaulio skautų organizacijos įkūrėjas ir šefas Anglijos lordas Sir Robert Stephenson Smyth Baden-Powell. J. Šliūpas ne tik sutiko svečią, bet ir buvo vertėju pastarajam bendraujant su Lietuvos prezidentu Antanu Smetona. Susitikimo metu rugpjūčio 17 d. Palangoje buvo atidaryta Baden-Powellio vardo gatvė. 1934 m. nuotraukoje įamžintas kadras, kuriame burmistras dr. J. Šliūpas kerpa juostą Dariaus ir Girėno gatvės atidaryme. Dar viena 1939 m. nuotrauka liudija apie eiseną Vytauto gatvėje (joje dalyvavo ir burmistras su sūnumi Vytautu) verslininkų suvažiavimo metu.

Dideli rūpesčiai miestą ir jo vadovą užklupo 1938 m. gegužės 10 d., kai Palangoje kilęs gaisras be pastogės paliko per 1500 gyventojų. Sudegė ne tik gyvenamieji namai, bet ir gimnazija, paštas, kelios pradžios mokyklos bei kiti pastatai. Pats burmistras gaisro metu skambino į kaimyninius miestus prašydamas gaisrininkų pagalbos ir derėdamasis dėl atlygio. Po gaisro

Keturi gydytojai (iš kairės): dr. Jonas Šliūpas, dr. Jonas Basanavičius, dr. Antanas Bacevičius ir dr. Aldona Šliūpaitė Palangoje, 1924 m. rugpjūčio mėn.

– teisės.

Gaila, kad ilgi sovietmečio metai sunaikino daug šios iškilios asmenybės gyvenimo pėdsakų. Tačiau antrosios šeimos sukūrimas išgelbėjo iš galbūt visiškos užmaršties kovotojo už lietuvių atminimą. Jauniausiojo sūnaus Vytauto dėka 1987 m. Kalifornijoje įkurtame Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyve, kuris pagal 2005 m. sutartį perduotas Šiaulių universiteto bibliotekai, yra daug svarbios medžiagos, menančios šią asmenybę. Be įvairių dokumentų, laiškų, rankraščių, dr. J. Šliūpo rašytų, verstų ar redaguotų leidinių, čia saugomos 34 knygos iš buvusios gausios asmeninės bibliotekos Palangoje, lupa, lazda, parkeriai, kuriais naudojosi miesto burmistras, nuotraukos, įamžinusios dr. J. Šliūpo gyvenimo momentus.

„Gyvenau taip, kaip mokėjau ir galėjau, visumet siekdamas tam tikro idealo“ – turbūt ir šiandien didysis aušrininkas dr. Jonas Šliūpas ištartų tuos pačius žodžius.

Alina Šalavėjienė

Šiaulių universiteto biblioteka
Aušrininko dr. Jono Šliūpo archyvas

BY-LAWS OF LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

Adopted during the Special Convention, September 22, 2012

I. GENERAL PROVISIONS

These By-Laws constitute the code of rules adopted by LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA (known in Lithuanian as Susivienijimas Lietuvių Amerikoje), a not for profit corporation incorporated under the laws of Pennsylvania, for the regulation and management of its affairs.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA is organized and operated for educational and charitable purposes within the meaning of Section 501(c)(3) of the Internal Revenue Code of 1954 and shall not participate in any activity not allowed by that said law as said law may from time to time be amended. LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA shall have the purposes or powers as may be stated in its Articles of Incorporation and such powers as are now or may be hereinafter granted by the State of its incorporation or any successor legislation which is not inconsistent with Section 501(c)(3) of the Internal Revenue Code.

II. OFFICES AND AGENCIES

A. The principal office of LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA will be located at such place as the Board of Directors may from time to time designate by resolution. In addition, LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA may maintain other offices as its activities require.

B. The registered office of LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA may, but need not be, the same as the principal office. The address of the registered office will be identical with the office of the registered agent.

III. MEMBERSHIP. The members of the organization shall consist of such individuals and organizations who upon application are certified by the Board of Directors as supportive of the organization's purposes and thus approved for membership. The organization shall have different classes of membership. Voting members shall include individual members and organizational members. The Board may from time to time establish membership dues for each membership category as it deems necessary.

A. REGULAR Members shall be entitled to full membership rights upon Board approval of the member's application and payment of dues as determined by the Board. Each member will belong to or be assigned to a chartered lodge.

B. Organizational members are members that are admitted to the organization, and are certified by the Board as such. Each organizational member will be entitled to one vote on payment of dues established by the Board.

C. Associate members. Associate members will not have voting rights, but may participate in the activities sponsored by the organization.

D. Honorary members. Honorary members are individuals, who because of their service to the community and to the organization, may be designated by the Board as Honorary members in recognition of such service. They will be invited to organization functions, but will have no voting rights.

IV. MEMBERSHIP MEETINGS

A. Meeting. The Meeting of the Members shall be called by the Board of Directors for the purpose of electing Directors as the case may be, and for the transaction of such other matters as may properly come before the meeting. The Meeting will be convened as deemed necessary, but no less than once every three years.

B. Notice of Meeting. Notice of the time, place and purpose or purposes of the Meeting shall be served by e-mail, mail, fax or personally not less than 30 days before the meeting.

C. Special Meetings. Special meetings may be called at any time by the President or by three Directors and must be called by the President or Secretary on receipt of the written request of one quarter of the voting members.

D. Notice of Special Meetings. Notice of a special meeting stating the time, place, and purpose or purposes thereof shall be given in the same manner as notice of a regular meeting.

E. Quorum. Presence of one-third of the voting members of the organization either individually or by proxy shall constitute a quorum for the transaction of any business.

F. Voting. Each Organizational Member, Director, and Lodge Representative will be entitled to one vote in person or by proxy. Each lodge will be entitled to one representative vote for each 10 members and fraction thereof in excess of 5 members. All questions shall be decided by a majority vote of those persons present in person or by proxy.

V. BOARD OF DIRECTORS

A. The Board shall be composed of no less than five (5) and no more than seven (7) directors who will be elected for a three-year term. The Board of Directors shall manage all affairs of LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA. It shall:

1. Direct the affairs and activities of LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
  2. Adopt and amend the bylaws and the Articles of Incorporation
  3. Maintain and control all funds of LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
  4. Issue Charters for newly established lodges, devise the proper methods of procedure for the control and government of the lodges and provide rules and regulations for their operation.
  5. Certify new members upon presentation of applications for membership.
  6. And to have all other powers not herein enumerated, which may be necessary for the accomplishment of its objects and for the benefit of its lodges and members.
- B. Chairman of the Board shall be elected by the Board of Directors.

C. The Board of Directors shall keep complete and correct books and records of account, and will also keep minutes of the proceedings of its Board of Directors and committees. A new Board of Directors having been appointed, the previous Board shall present within thirty (30) days, all LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA property, money, books, documents and records in its possession to the new Board of Directors.

D. A majority of the whole Board of Directors shall constitute a quorum.

E. Any action of the majority of the Directors will be considered an act of the Board of Directors unless a greater number is required under the provisions of the applicable statute or any provisions of the bylaws. In the event that the votes are equally split, the Chairman shall make the final decision.

F. Meetings of the Board of Directors will be held at such place or places and at such time as the Board of Directors designates by duly adopted resolution, but no less than once a year. It shall be the responsibility of the Secretary to notify all the Directors within thirty (30) days, but no less than fifteen (15) days, of the meeting.

G. Special meetings of the Board of Directors may be called by or at the request of the Chairman or any three (3) Directors. The person and persons authorized to call special meetings of the Board may fix any place within the State of Illinois as the place for holding any special meeting of the Board called by them. Notice of such special meeting shall be given within thirty (30) days, but not less than fifteen (15) days previous thereto by written notice delivered personally or sent by mail to each Director at his address as shown on the records of the Corporation.

H. The Board of Directors shall have the right to appoint committees, as it shall deem necessary, by duly adopted resolution. No committee shall have the authority of the Board in reference to:

1. Amending, altering or repealing the bylaws;
2. Electing, appointing or removing any member of such committee or any Director or officer the Corporation;
3. Amending the Articles of Incorporation;
4. Adopting a plan of merger or adopting a plan of consolidation with another Corporation;
5. Authorizing the sale, lease, exchange or mortgage of all or substantially all of the property or assets of the Corporation;
6. Authorizing the voluntary dissolution of the Corporation or revoking proceedings thereto;
7. Adopting a plan for the distribution of such assets of the Corporation; or
8. Amending, altering or repealing any resolution by the Board of Directors which by its terms provides that it shall not be amended, altered or repealed by such committee.

I. The Board of Directors may terminate, by duly adopted resolution, any committee so appointed.

J. Any vacancy occurring on the Board may be filled by the Board for the unexpired term of the predecessor.

VI. OFFICERS

A. The officers of the LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA shall consist of a President, a Secretary, a Treasurer and any other officers as the Board of Directors may deem necessary. Any two (2) or more offices may be held by the same person, except for the offices of President and Secretary.

B. The Officers of the Corporation shall be appointed by the Board of Directors for a term not to exceed the term of the Board of Directors at the first regular meeting of the Board of Directors. Officers may but need not be Directors of the Corporation. Vacancies may be filled at any meeting of the Board of Directors. Each officer shall hold his office until his successor shall be duly appointed and qualified.

C. Any officer may be removed by a vote of the majority of the Board of Directors whenever in their judgment the best interest of the Corporation will be served thereby. The removal of an Officer shall be without prejudice to the position held on the Board of Directors by the Officer so removed.

VII. FINAL PROVISIONS

A. These By-Laws shall take effect upon approval of the Board of Directors.

B. These By-Laws and Articles of Incorporation may be amended, altered or repealed by a two-thirds vote of the Board of Directors, at a regular or special meeting of the Board of Directors at which at least three-quarters of the Directors are present.

C. The LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA may dissolve and wind up its affairs upon duly adopting a resolution to that effect by the Board of Directors.

D. Upon adoption of such resolution, the Corporation shall cease to conduct its affairs except insofar as may be necessary for the proper winding up thereof, shall immediately cause a notice of the proposed dissolution to be mailed to each known creditor of the Corporation, and shall proceed to collect its assets and apply and distribute them.

E. The assets of LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA shall be applied and distributed as follows:

1. All liabilities and obligations of LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA shall be paid, satisfied and discharged, or adequate provisions shall be made therefore;
2. Assets held by LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA upon conditions requiring return, transfer or conveyance, which condition occurs by reason of the dissolution, shall be returned, transferred or conveyed in accordance with such requirements;
3. Any remaining assets shall be transferred or conveyed to such Lithuanian-American organization or organizations operated exclusively for educational, charitable, scientific, religious, or literary purposes as shall at the time qualify as an exempt organization or organizations under Section 501(c)(3) of the Internal Revenue Code of 1954 (or the corresponding provision of any future United States Revenue Law) or the Federal Government or State or local government for public purposes, as determined by the Board of Directors. Any assets not so disposed of shall be disposed of by the Court having general jurisdiction in the county in which the principle office then located, exclusively for such purpose or purposes, or to such organization or organizations, as said Court shall determine, which are organized exclusively for such purposes.

New publication features Lithuanian Alliance in premiere edition

Draugas News a brand new English-language newspaper which hit the streets in November prominently features the Lithuanian Alliance of America in its inaugural issue. The article delineates the historic development of the Alliance and its current determination to continue in its mission of serving our community.

Draugas News is a spinoff of the Lithuanian language publication simply called *Draugas* (The Friend) which has been continuously published since 1909, initially as a weekly, later as a daily, and currently is a triweekly. Published by the Lithuanian Catholic Press Society it has been a mainstay of Lithuanian American lifesince its inception.

The article on the Alliance entitled “The Oldest Lithuanian Organization Forges On” notes that the Manhattan-based Alliance straddles 3 centuries and is now open to new members. The full-page article describes recent Alliance activity including a very successful internet art auction and the visit by the Foreign Minister of the Republic of Lithuania.

The entire 1st edition of *Draugas News* can be viewed on your computer by way of a link to its webpage: www.draugasnews.org The paper also has its own Facebook page under “Draugas News”.

A reduced subscription rate of \$35 is offered to new readers. The publication will be published monthly. See accompanying ad in this issue of *Tėvynė/The Homeland*.

Become a Charter Subscriber of the monthly Draugas News.

The new English language monthly newspaper on all things Lithuanian.
Subscribe now at the low introductory rate of \$35 for the first year.

Name _____
Address _____
City _____ State _____ Zip _____

Please mail completed form and check to:

DRAUGAS NEWS 4545 West 63rd St. Chicago, IL 60629

Or pay online for your subscription: <http://www.draugasnews.org>

VARŽYTINĖS

Atkelta iš 7 pusl.

Visi meno darbai paaukoti kolekcininkų (ypač daug kūrinių davė Renata Alinskienė ir Rožė Šomkaitė) ir pačių dailininkų: jau minėti trys Zapkaus mokiniai, be jų - dar ir A. Kulikauskas, L. Sprangauskaitė, Jonas Vaida, R. Pranckūmaitė, G. Kalinauskas ir fotografas R. Požerskis. Taip pat ir jau anapilin iškeliavusio Vladislavo Žiliaus darbai. Atskirai reikėtų paminėti 1969 metais Kazio Šimonio nutapytą aliejinį paveikslą be pavadinimo.

Varžytinės vyko 2013 m kovo mėnesį. Pačios varžytinės buvo tylios, vyko internete. Kūriniai nufotografuoti ir kartu su menininkų biografijomis dar galima matyti SLA interneto svetainėje: www.artatsla.com Išeivijos kūrybos pas mus liko mažai, ir tokios varžytinės yra reta proga išsigyti kai kuriuos senus darbus, nutapytus jau mirusių dailininkų.

Tokias varžytines iš tiesų galima vadinti švente. Tai labai retas fenomenas pas mus, todėl reikėtų tikėtis visų meno mėgėjų paramos. Tegul Lemontas, Los Angeles ar Bostonas pasimoko iš New Yorko, kaip galima išjudinti fondus bendruomenės reikalams.

Become a card carrying Lithuanian-American

Join the oldest Lithuanian American organization serving our community since 1886

Lithuanian Alliance of America, with its home office in Manhattan is ideally located to promote Lithuanian culture in the center of New York. Your membership will enable the Alliance to undertake various educational and cultural activities promoting our heritage and preserving it for future generations. Please join today and invite your friends and neighbors to do the same.

Name _____
Address _____
City _____ State _____ Zip _____
Email _____

Membership dues are \$25.
Please make checks payable to the
Lithuanian Alliance America
307 W. 30th Street
New York, NY 10001
Tel: 212-563-2210

WASHINGTON WIRE

Lithuanian American Council reports

The Lithuanian American Council encompassing 17 national organizations including the Lithuanian Alliance of America, has since 1915 represented the interests of the organized Lithuanian American community in the public forum.

The Alliance has always been a staunch supporter of the Lithuanian American Council, promoting it as the primary organization representing the interests of Lithuanian American organizations in defending democratic values and the freedom of the Baltic States.

Sėkminga JBANC konferencija Washington

ALTas perėmė JBANC vadovavimą

Amerikos Lietuvių Tarybos kartu su latvių ir estų organizacijomis įsteigtas Jungtinis Amerikos Pabaltiečių Komitetas (JBANC) š.m. balandžio 20 d., Washington, DC, surengė jau tradicija tapusią akademinę konferenciją, kurioje pabrėžta JAV ir Europos Sąjungos (ES) bendradarbiavimo plėtros svarba. JBANC veiklą dosniai remia Tautos Fondas.

ALTas ir jo įkurtas JBANC pasižymėjo ilgametę veiklą kovojant dėl Baltijos šalių nepriklausomybės, narystės NATO, ir energetinio saugumo įtvirtinimo. Konferencijos dalyvis, Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis, savo žodyje konferencijos dalyviams priminė, kad į Lietuvą, Latviją ir Estiją JAV sustinėje visuomet buvo žiūrima kaip į pokyčių pranašus. Baltijos šalys yra sėkmingo demokratijos įtvirtinimo, o pastaruoju metu ir veiksmingos kovos su ekonomine krize pavyzdžiai.

Baltijos šalių ekonomikos išlieka vienos sparčiausiai augančių visoje Europos Sąjungoje. Numatomas glaudesnis ES ir JAV bendradarbiavimas prekybos srityje dar labiau sustiprins Lietuvos, Latvijos ir Estijos pozicijas.

„Bendromis ES ir JAV pastangomis tikrai galime užbaigti laisvos ir vieningos Europos kurimo projektą”, - sakė Ž. Pavilionis. Lapkritį Lietuva pirmininkaus Europos Sąjungos Tarybai Vilniuje vykšančio ES Rytų partnerystės šalių vadovų susitikime.

JBANC konferencijoje Washington, DC dalyvavo Baltijos ir Skandinavijos šalių ambasadoriai, JAV administracijos ir Kongreso atstovai, organizacijos aktyvistai.

Naujuoju JBANC prezidentu buvo išrinktas Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Saulius Kuprys. Vienas iš pagrindinių JBANC organizacijos tikslų šiuo metu – pasiekti, kad JAV Kongresas priimtų Juodojo kaspino rezoliuciją, pagerbiančią totalitarinių režimų represijų aukas.

JBANC Conference: Paul Goble, formerly of the State Department, Emanuelis Zingeris – member of Lithuania's parliament, Lithuania's Ambassador to the United States Žygimantas Pavilionis, and Rolandas Kačinskas of the Lithuanian Embassy. This year the Knights of Lithuania bestowed the "Friend of Lithuania" award to Paul Goble for his long-timmed commitment to Baltic freedom.

Baltic Action on the Hill

Keeping Washington informed on Baltic issues –
Lithuanian American Council heads JBANC

Since its founding in 1961, the Joint Baltic American National Committee, Inc. (JBANC) has represented the Lithuanian American Council, the American Latvian Association, and the Estonian American National Council. JBANC, for over 52 years, has effectively informed and cooperated with the U.S. State Department, White House, Congress, Washington think-tanks and national media outlets in promoting Baltic issues. JBANC thus speaks on behalf of its three parent organizations, and the Baltic-American community as a whole. During the current 2013-2014 term, the rotating JBANC presidency is held by the Lithuanian American Council. JBANC also closely works on an ongoing basis with the Lithuanian, Latvian and Estonian embassies and their staff.

Recently, JBANC has joined the Platform of European Memory and Conscience, to raise awareness about the crimes of totalitarianism. JBANC is the first US-based non-governmental organization (NGO) to be part of the Platform, which is based in Prague, The Czech Republic. Various Baltic-based institutions have become members of the Platform. Former Lithuanian Head of State Vytautas Landsbergis participated as one of the principal speakers at the most recent council meeting in The Hague, Netherlands.

JBANC monitors and is concerned about the recent anti-democratic developments in the Eastern neighborhood. Ukraine's decision to forsake the European Union's partnership offer on the eve of the Vilnius Eastern Partnership Summit is hopefully only a temporary setback. In Belarus, political prisoners such as Ales Bialiatski must be released. Political bullying by Moscow should not be tolerated. Its anti-Western disinformation, even via Baltic media outlets, should be confronted. While Vladimir Putin continues to initiate steps to thwart Baltic energy independence and diversification, it is heartening to see increased and concerted efforts to untangle toxic energy monopolies under Moscow's control. The cyber sector is another area that needs to be secured.

JBANC Conference attendees: Lithuanian American Council delegate Dr. Audrius Plioplys, Lithuanian American Council Washington representative and current JBANC president Henry Gaidis and President of the Victims of Communism Foundation Dr. Lee Edwards confer at Estonian Embassy reception in Washington DC.